

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Franciae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67103](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67103)

PROVINCIA
FRANCIÆ.

Sepem sunt in Francia domicilia,
in vsq. fratres ducenti circiter ac
triginta. In Professorum Domo Pa
risiensi viginti. In Collegio tres ac
sexaginta. Musiponti quinque &
quingenta. Virduni vndequa
draginta. Biturigibus septendecim. Augi quatuorde
cim. Niuerni totidem. Obiere nouem. Adiecti sunt
ad Societatem vnus & viginti.

DOMVS PROFESSA
Parisiensis, & Parisiense Collegium.

IN Professorum Domo Parisiensi, inchoata est
cuius beneficentia, excelsioris templi constru
ctio, vbi iam fructuum vbertas cum laborum crescit
impendijs. Ad domesticos autem labores, qui nihil
habent hoc anno præcipui, accesserunt externi non
minus viles frugiferique quam illi. Apud Santonas
Aquitaniæ populos, quo Episcopi rogati missi sunt
nostri, templum quod sibi hæreticorū impietas vsur
parat, Catholicis vindicarunt. In finitimo vero oppi
do primarias familias, quæ biennio iam, intestinis

odij ardebant, non sine multa opera ac labore placarunt.

PARISIENSE Collegium, ut nouis adibus, ita nouis amplificatum est socijs. Duodecim in nouitiorum disciplinam recepti sunt, cum bonæ indolis omnes, tum philosophia exculi non pauci. Nec tamen alijs religiosorum familijs suus numerus defuit: quippe ad eas quindecim discesserunt. De frequentii sacramentorum vsu nihil est noui, frequentia porro respondet uilitas: interdumq. mysteriorum communicatione non modo animorum pulsati sunt morbi, uerum etiam corporum. Quidam ualeitudinis uitio furere adeo cæpit, ut exerceri putaretur à dæmone; præsertim quod cum latine nesciret, mens tamen furibunda latina uerba fundebat. sed cum effrænatus & præceps furor nullis posset opibus contineri, à suis arcte constringitur. accersitur ad eum Sacerdos è nostris, is qui sodalitijs præerat Dei Matris: cum eo confessionem peccatorum institutam persequi usque ad extremum per amentiam non licuit. paulo post, habitis ad eum de pietate ac religione sermonibus, cum paululum remisisse furoris impetus uideretur, spondit si conualesceret, nomen se sodalitati daturum. Cum iterum morbus urgeret, ad B. Ildeberti uinctus effertur, ubi nouem ipsos dies pro eius incolumitate, tum huius, quem dixi Beati, tum Beatae patrocinium Virginis imploratur. omnino magnam vim habent subsidia cælestium ad impetrandum. non prius supplicandi factus est finis, quam inflammatus furor ille resedit. itaque pristinae ualeitudini restituitur.

tus, suisq. pedibus domum regressus, sodalitati vti
 sponderat, se dicauit. Alius magnæ & apud Re-
 gem, & apud omnes auctoritatis, in morbo dicitur si-
 bi iudicem videre visus pro tribunali sedentem, oris
 habitu ad seueritatem composito; à latere autem ve-
 hemētē accusatorem, sua enumerantem ex scripto
 peccata, eorumq. grauitatem & pondus exaggeran-
 tem, ipsa quoque confessionum delicta carpentem,
 & benefacta, quæ ad culpam redimendam afferrī
 possent, extenuantem: tum inter lacrymas ætūmq.
 defensionis expergefactus, continuo confessione ani-
 mum expiisse. atque hunc esse fructum ex eo viso
 perceptum. Hæreticus Ministri cuiusdam notissimī
 filius, mortifera accepta plaga, cum de carnis resur-
 rectione, quid statueret non haberet, institutus à Sa-
 cerdote nostro Catholicorum moribus ac legibus, ad
 obeundam cum laude mortem se comparauit. Vt an-
 tem ad sacramenta capienda ventum est, placuit di-
 uinæ bonitati, vitam iam morituro producere, vt quī
 nudus atque inanis decessisset a benefactis, diutur-
 niore lucis vsura merita meritis cumularet.

Redierunt ad Ecclesiæ obediētiam ex hæresi mul-
 ti. Ex his quidam philosophiæ spatij medicinæq. de-
 cursis, cum huc eo animo se contulisset, vt doctrinæ
 facto periculo, speciosos Doctoris titulos auferret,
 inuitatus à familiari quodā ad audiendum Doctorē
 nostrum, deinde etiam ad colloquium, facile addu-
 ctus est, vt susciperet de religione certamen. itaque
 decem dierum disputationibus habitis, luce quadam
 diuinitus illustratus veritatem aspexit. in patriam

postea reuersus hæreticorum turba refertam, dum imperitissimum quemque Ministrum disputatione lacepsit, Catholicam religionem mirifice commendauit. Scholæ quanquam recenti pestilentia solitudinis adiere discrimen, nunquam tamen copioso auditorum numero caruerunt. mille quingentorum is fuit, aut non multo secus. Nostri vim morbi prorsus effugere non potuerunt, absumpti sunt tres, in usque Sacerdos, qui uenientem ad se confessionis causa Sacerdotem, ne lues illa permaneret ad plures, cum bona uenia dimisit: quod diceret nulla se grauioris conscientia culpæ teneri, leues autem noxas facile suorum fratrum precibus deletum iri. egregia profecto uiri charitas, qui Sacerdotis extremo solatio carere maluit, quam cum eius detrimento oblatum munus accipere.

M V S S I P O N T A N V M E T
Virdunense Collegia.

E Mussipontano Collegio, Societatis vitam ingressi sunt sex, nec minor in eo sacramentorum usus, quam in alio quouis.

VIRDVNI autem, ubi eorum est sedes, qui ad Societatem recentissimi ueniunt, non pauca in ijs, quos ad hanc vitam Dominus conuocauit, diuinitus acciderunt. Quidam terrestribus maritimisq. periculis non sine Dei Matris numine liberatus, eiusq. secundum quietem recreatus aspectu, ad Societatem animum appulit. Ne alteri quidem diuina bonitas defuit,

defuit, qui cum eiusdem vitæ studio teneretur, rem tamē, quod suis esset filius vnicus, desperaret, in somnis dicitur esse visus pietate præstanti matri, è cœnosi lacus vndis emersus, in liquidissimum se fontē immergere, ex eoq. sordes abluere. nocte insequenti, iterum esse visus inter vtrumq. parentem velut torris ambustus; eoq. viso parentes admoniti facile concessisse filio, vt nostras vitæ rationes institutumq. susciperet. Alijs tamen cum parentibus pugnandum fuit. Adolescens cum mentem suam patri non dubitasset exponere, pater eum in patriam abductum, varijsq. modis exercitum in hæreticorum oppidum amandauit. Sed tantum abest, vt Catholicum pectus labe vlla resperferit, vt eius hospes oratione & vitæ exemplo permotus, filium ad scholas nostras Viridunum, ex hæreticorum disciplina traduxerit. ipse vero cum tandem extorsisset à patre, sibi vt abire liceret studiorū causa Lutetiā, non longo temporis interuallo tacitus transfugit ad nostros. Sed quoniam Viridunensem ciuitatem deformauerat pestilentia, magna oblata est tum veteranis tum nouis facultas ac materia pietatis. missi sunt qui laborantibus opē ferrent: qua in re acriora reperita sunt studia eorum qui poscerent, quam qui mitterent. Habitarunt nonnulli extra Collegij ædes in pago, vbi ferendis incommodis non minor patientiæ campus, quam charitati patebat. Et quanquam ad ianuam prope nostram contagio manarat; placuit tamen Diuinæ clementiæ socios ab ea nostros integros immunesque seruare.

BITURICENSE ET
reliqua Collegia.

Biturigibus ad explanationem Catechismi, qua duobus locis superiore anno instituta est, accesserunt in duobus templis curialibus alia duæ, tanta cum animorum utilitate, ut id putetur ad suscitandum antiquæ pietatis ardorem, omnium optimum fuisse præsidium. Scholæ quoque nihil nec de numero nec de pietate remittunt, constantque auditoribus fere quingentis, usque pietati Catholice sic additis, ut eorum opera ducenta minimum hereticorum, aut impurorum hominum volumina sint exusta.

NIVERNI diuturna pestilentia, quæ biennio amplius civitatem afflixit, cum ad id tempus nostri fuissent incolumes, quatuor tandem ex eo numero perierunt. In his Sacerdos quidam, cui cum potestas facta esset in salubriores migrandi sedes, et à pestilentia contagione tutiores, satius duxit esse, manere cum suis, suorumque fratrum periculis, si quæ inciderent deseruire, quam fratrum charitate neglecta vitæ spatia prorogare: isque cum à vita concederet vehementer se letari dixit, quod id, quod diuturnis à Deo precibus contendisset, ut intra hæc septa extremum vitæ diem morte conficeret, impetraret. Huius Sacerdotis exemplum fratrem alium, qui vel ipsum pestilentie nomen horrebat, plurimum confirmavit, sic ut

sic ut paucis post diebus luem illam velut à Deo
 immisam acceperit letus, & in summis dolorū cru-
 ciatibus, biduum triduumue partim orando Deo, par-
 tim confessione animo expiando consumpsit. Sed
 ut à Deo hoc morbi genus immittitur, ita eos, quos
 inuasit tam alacres reddit ad mortem, ut in beneficij
 loco numerent, quos abstulerit, e nostris quidem ne-
 mo non migravit alacriter. Sacerdos pius in primis,
 ut pestilentia vulnus accepit, sacerdote altero ad-
 uocato, canere iucunde cœpit Augustini Ambro-
 sijq. canticum præ lætitia. cum autem virium lan-
 guore, fusus sine mente sensuq. iacuisset, ubi respira-
 uit, admotoq. medicamine ad sese redijt, conuersus
 ad Patrem, me miserum, inquit, cur in beatorum
 cœliu iam suaviter properantē reuocasti? cui cū pater
 illacrymans respondisset, fore ut quod iustā haberet
 moram, minime tolleretur; adhuc enim eius operam
 vsui Societati futuram: Quid, inquit, te feliciores lu-
 ges? alios sequi decet, qui in caeleste illud sunt coopta-
 ti collegium, meæ quidem dissolutionis imminet dies.
 Cumq. id habuisset in votis, pijsque precibus postu-
 lasset, ut quo die Christus egisset animam, eo ipse
 quoq. ageret suam, dignus fuit, cui in eum diē mors
 diuinitus extraheretur. Sed non mirum est, quatuor
 è nostris pestilentia fuisse sublatos, quæ ad quatuor
 hominum millia ex externis absumpsit. Interim so-
 cij nostri dum suis fungi muneribus minus commo-
 de possunt, satis tamen in eo lucri putantur facere,
 si moderate ferant aduersa. Non tamen à gerendis
 rebus omnino vacant. missi sunt in hæreticorum lo-

ca nonnulli, quorum concionibus, nec ex hæreticis ad Catholicos, nec è Catholicis ad usurpanda diuina mysteria pauci perducti sunt. Fremunt hæretici, atque huc & illuc se versant: & ut ad ineundū de religione certamen Catholicos gloriose laceffunt: ita vbi serio res agitur, & ad pugnam ventum est, pugnam ipsam turpiter abnuunt.

AVGI qui falsis rumoribus de Societate minus commode sentiebant, & postea exploratis perspectisque rebus, eius opera tam libenter vtuntur, quam ante alieni erant ab ea, atque hæc caussa fuit, cur hoc anno, præter consuetudinem, pœnitentiū ac comunicantium celebritas aucta sit. Veteres

porro inimicitie depositæ sunt, adhibi-

taq. desperatis animis medicina,

& qui secum ipsi gerebant

inimicitias, animamq.

& corpus per-

dere iam

decreuerant, ab illa

insania furore

que retra-

cti.